

Sygn. akt VI U 12/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 maja 2018 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Ewa Milczarek

Protokolant – st. sekr. sądowy Sylwia Sawicka

po rozpoznaniu w dniu 15 maja 2018 r. w Bydgoszczy

na rozprawie

odwołania: H. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z dnia 21 listopada 2017 r., znak: (...)

w sprawie: H. S.

przeciwko: Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o ustalenie kapitału początkowego

- 1) zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że zobowiązuje organ rentowy do ustalenia wysokości kapitału początkowego ubezpieczonej H. S. z uwzględnieniem okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie Produkcyjno-Handlowo-Usługowym (...) w Ż. K. A. od 1 maja 1997 r. do 31 grudnia 1998r.,
- 2) stwierdza, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Na oryginale właściwy podpis.

Sygn. akt VI U 12/18

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 21 listopada 2017 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. dokonał ponownego ustalenia kapitału początkowego ubezpieczonej H. S.. W decyzji wskazano, iż do ustalenia wartości kapitału początkowego nie uwzględniono okresów: od 1 stycznia 1997 r. do 30 kwietnia 1997 r. z uwagi na urlop bezpłatny oraz od 1 maja 1997 r. do 31 grudnia 1998 r. z uwagi na nieopłacenie składki na ubezpieczenie społeczne.

Odwołanie od powyższej decyzji wniosła ubezpieczona domagając się uwzględnienia okresu od 1 maja 1997 r. do 31 grudnia 1998 r. i wskazując, iż nie korzystała z urlopów bezpłatnych, a za nieopłacone składki nie ponosi winy.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie i podtrzymał stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczona H. S. 10 stycznia 1995 r. ukończyła kurs krawiecki i została skierowana do pracy w Przedsiębiorstwie Produkcyjno Handlowo Usługowym (...) w Ż.. W dniu 24 stycznia 1995 r. pomiędzy P.P.H.U. (...) reprezentowanym przez K. A. a H. S. została zawarta umowa o pracę na czas nieokreślony, na podstawie której ubezpieczona została zatrudniona w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku pomocy krawcowej. Następna umowa o pracę została zawarta w dniu 1 lipca 1995 r. pomiędzy P.P.H.U. (...) reprezentowanym przez A. M. a H. S. i dotyczyła zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy jako pomoc krawcowej. Kierownikiem ww. zakładu i osobą nadzorującą działalność była A. M.. Wypłatą wynagrodzeń zajmował się K. A. - wypłaty odbywały się niesystematycznie. Od 1 maja 1997 r. ubezpieczona nie korzystała z urlopu bezpłatnego.

W dniu 8 stycznia 1999 r. pracodawca wypowiedział ubezpieczonej umowę o pracę w części dotyczącej wymiaru czasu pracy proponując od 25 kwietnia 1999 r. 1/2 etatu na tym samym stanowisku. Ubezpieczona odmówiła przyjęcia zaproponowanych warunków.

Dowód: akta organu rentowego – świadectwo pracy k. 9 , akta sądowe – akta osobowe ubezpieczonej (wniosek o przyjęcie do pracy, umowy o pracę, wypowiedzenie zmieniające, oświadczenie ubezpieczonej), zeznania ubezpieczonej zapis AV na płycie CD k. 48.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o zgromadzone dokumenty, których autentyczność nie budziła żadnych wątpliwości oraz zeznania ubezpieczonej, które były spójne i logiczne oraz korelowały z treścią dokumentów. Sąd zaniechał przesłuchiwania K. A. z uwagi na komplet dokumentacji osobowej i wyjaśnienie wszystkich istotnych dla sprawy okoliczności.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonej zasługiwało na uwzględnienie. Kwestią sporną w niniejszej sprawie było uwzględnienie do ponownego ustalenia wysokości kapitału początkowego okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie Produkcyjno-Handlowo-Usługowym (...) w Ż. od 1 maja 1997 r. do 31 grudnia 1998 r.

Zgodnie z art. 174 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53 (dot. obliczania wysokości emerytury), z uwzględnieniem ust. 2-12. Przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy: okresy składkowe, o których mowa w art. 6; okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5 oraz okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 1-3 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2 (art. 174 ust. 2 ww. ustawy). W myśl art. 174 ust. 3 ww. ustawy podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się z okresu przed dniem 1 stycznia 1999 r. W art. 6 ust. 1 ww. ustawy wskazano rodzaje okresów składkowych, wymieniając wśród nich m.in. okresy ubezpieczenia. Na zasadzie art. 4 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 25 listopada 1986 r. o organizacji i finansowaniu ubezpieczeń społecznych (obowiązującej w spornym okresie) ubezpieczeniu społecznemu podlegali wszyscy pracownicy, przy czym obowiązek ubezpieczenia pracownika powstawał z dniem nawiązania stosunku pracy, a wygaszał z dniem jego ustania.

W przedmiotowej sprawie Sąd przeprowadził postępowanie dowodowe w celu ustalenia, czy w tym spornym okresie od 1 maja 1997 r. do 31 grudnia 1998 r. ubezpieczona faktycznie pracowała w P.P.H.U. (...) w Ż.. Jak wynika ze zgromadzonego materiału dowodowego (dokumentów z akt osobowych, jak również zeznań ubezpieczonej), ubezpieczona w wyżej wymienionym okresie faktycznie pracowała, nie korzystała także wówczas z urlopu bezpłatnego. Zgromadzony materiał dowodowy zdaniem Sądu pozwala na przyjęcie, że był to okres składkowy w rozumieniu wyżej cytowanego art. 6 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Sąd nie podzielił stanowiska organu rentowego, iż nie można

uwzględnić tego okresu z uwagi na nieopłacone składki na ubezpieczenie społeczne. Jest już utrwalonym stanowiskiem w orzecznictwie, że okres ubezpieczenia jest okresem obowiązkowego podlegania ubezpieczeniom społecznym w sytuacji, w której płatnik nie opłaca składek (z przyczyn niezależnych od ubezpieczonego). Przeciwnie stanowisko w tym zakresie oznaczałoby nieuzasadnione przeniesienie na ubezpieczonych ryzyka nierzetelnych lub niezgodnych z prawem działań płatników. Dla uznania okresu zatrudnienia za okres składkowy nie jest wymagane wykazanie przez ubezpieczonego faktu opłacania przez pracodawcę składek na pracownicze ubezpieczenie społeczne. Jeżeli fakt pozostawania

w zatrudnieniu został udowodniony, okres tego zatrudnienia jest okresem składkowym nawet w przypadku, gdy pracodawca nie zgłosił pracownika do ubezpieczenia. Powyższe wynika

z tego, iż nie ma żadnych podstaw prawnych do przerzucania jakiegokolwiek odpowiedzialności na ubezpieczonych za zaniechania nierzetelnych płatników składek (pracodawców), którzy uchylili się od zapłaty należnych składek. Innymi słowy, wykluczone jest przerzucanie na ubezpieczonych niebędących płatnikami składek ryzyka i niekorzystnych skutków prawnych nierealizowania obowiązku składkowego (nieopłacania należnych składek za ubezpieczonych) przez nierzetelnych płatników.

W konsekwencji powyższych rozważań Sąd uznał, że sporny okres od 1 maja 1997 r. do 31 grudnia 1998 r. jest okresem składkowym w rozumieniu art. 6 ustawy o emeryturach

i rentach z FUS (z uwagi na faktyczną realizację stosunku pracy i obowiązkowe podleganie ubezpieczeniu) i podlega uwzględnieniu przy ustalaniu wysokości kapitału początkowego.

Mając na względzie powyższe, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w punkcie 1. wyroku.

W punkcie 2. wyroku Sąd zgodnie z przepisem art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z FUS z urzędu orzekł w przedmiocie odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Zdaniem Sądu, w okolicznościach przedmiotowej sprawy brak było podstaw do stwierdzenia odpowiedzialności organu rentowego, pomimo uwzględnienia odwołania ubezpieczonej. Mając na uwadze sformalizowany przebieg postępowania przed organem rentowym jak również występujące ograniczenia dowodowe, konieczne było przeprowadzenie postępowania dowodowego przed Sądem.

SSO Ewa Milczarek